Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/6827

29.11.2024

ODPORÚČANIE RADY

z 21. októbra 2024

k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Rakúska

(C/2024/6827)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([2]), ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „mechanizmus“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík mechanizmus pomáha dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a vykonávanie udržateľných reforiem a investícií, najmä reforiem a investícií s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(2) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 ([3]) (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Pomohlo by to dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom by sa zároveň zvýšila miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, zvýšili by sa kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Rakúsko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Komisia 16. marca 2023 vydala oznámenie s názvom „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030“, ktoré má slúžiť ako podklad pre rozhodnutia v príslušných oblastiach politiky a má vytvoriť rámcové podmienky pre zvyšovanie rastu. V oznámení sa konkurencieschopnosť vymedzuje na základe deviatich navzájom sa posilňujúcich faktorov. Spomedzi týchto faktorov sa prístup k súkromnému kapitálu, výskum a inovácia, vzdelávanie a zručnosti a fungovanie jednotného trhu javia ako kľúčové politické priority pre reformy a investície, ktoré majú vyriešiť súčasné výzvy v oblasti produktivity a zároveň upevniť dlhodobú konkurencieschopnosť Únie a jej členských štátov. Komisia 14. februára 2024 vydala oznámenie s názvom „Výročná správa 2024 o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti“. V uvedenom oznámení sa podrobne opisujú silné stránky a výzvy európskeho jednotného trhu z hľadiska konkurencieschopnosti a na základe deviatich identifikovaných faktorov konkurencieschopnosti sa sleduje ročný pokrok.

(4) Komisia 21. novembra 2023 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2024, čím odštartovala európsky semester na rok 2024. Európska rada 22. marca 2024 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2024, ktoré sú sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 21. novembra 2023 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 ([4]) aj správu o mechanizme varovania na rok 2024, v ktorej Rakúsko neurčila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia zároveň prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Rakúska na rok 2024. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2024, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny ([5]) (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu na rok 2024“) 12. apríla 2024 a spoločnú správu o zamestnanosti 11. marca 2024.

(5) Dňa 30. apríla 2024 nadobudol účinnosť nový rámec Únie pre správu hospodárskych záležitostí. Rámec zahŕňa nové nariadenie (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade, zmenené nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku a zmenenú smernicu Rady 2011/85/EÚ ([7]) o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Cieľom tohto nového rámca pre správu hospodárskych záležitostí je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Nový rámec pre správu hospodárskych záležitostí podporuje aj preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinnejším a koherentnejším vykonávaním. Každý členský štát má Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahuje fiškálne, reformné a investičné záväzky členského štátu, ktoré sa vzťahujú na plánovací horizont štyroch alebo piatich rokov v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia národného zákonodarcu. Trajektória vývoja čistých výdavkov ([8]) v národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch má byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2024/1263 vrátane požiadaviek na to, aby verejný dlh do konca obdobia úprav dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP) a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte dostal pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa pod ňou udržal. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení (EÚ) 2024/1263, obdobie úprav sa môže predĺžiť najviac o tri roky. V snahe podporiť prípravu týchto národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov uverejnila Komisia 21. júna 2024 usmernenia týkajúce sa informácií, ktoré majú členské štáty poskytovať vo svojich národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch a výročných správach o pokroku. V súlade s článkami 5 a 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263 zaslala Komisia členským štátom v príslušných prípadoch referenčné trajektórie a technické informácie. Členské štáty majú predložiť svoje národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány do 20. septembra 2024, pokiaľ sa daný členský štát a Komisia nedohodnú na primeranom predĺžení tejto lehoty. Členské štáty môžu v súlade so svojimi vnútroštátnymi

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Odporúčanie Rady z 12. apríla 2024 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „Čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

právnymi rámcami diskutovať o svojich návrhoch strednodobých plánov so svojimi národnými parlamentmi, môžu požiadať nezávislé fiškálne inštitúcie o vydanie stanoviska a môžu uskutočniť konzultácie so sociálnymi partnermi a inými vnútroštátnymi zainteresovanými stranami.

(6) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2024 ďalej vyvíja v súlade s vykonávaním mechanizmu. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020, 2022 a 2023 sú naďalej rovnako relevantné pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(7) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Rakúsko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 13. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rakúska ([9]), ktoré bolo zmenené 9. novembra 2023 v súlade s článkom 21 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 z dôvodu, že plán obnovy a odolnosti už čiastočne nie je možné dodržať z objektívnych príčin, ako aj s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU ([10]). Uvoľnenie platieb je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 o tom, že Rakúsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(8) Komisia 19. júna 2024 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Rakúska na rok 2024. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Rakúsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2023, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Rakúska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Rakúska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(9) Podľa údajov, ktoré overil Eurostat, sa deficit verejných financií Rakúska znížil z 3,3 % HDP v roku 2022 na 2,7 % HDP v roku 2023, zatiaľ čo dlh verejnej správy klesol zo 78,4 % HDP na konci roka 2022 na 77,8 % HDP na konci roka 2023.

(10) Rada 12. júla 2022 odporučila Rakúsku ([11]), aby prijalo opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol v roku 2023 rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi fiškálnej politiky ([12]), a aby pritom zohľadnilo pokračujúcu dočasnú a cielenú podporu pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí utekajúcich z Ukrajiny. Rakúsku sa odporučilo, aby bolo pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Zároveň mu bolo odporučené, aby zvýšilo verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím mechanizmu a iných fondov Únie. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([13]) v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie reštriktívne, a to na úrovni 0,9 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) predstavoval v roku 2023 reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,5 % HDP. To zahŕňa zvýšenie nákladov na cielené núdzové podporné opatrenia pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien

([9]) ST 10159/21; ST 10159/21 ADD 1.

([10]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 9. novembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rakúska (ST 14472/23; ST 14472/23 ADD 1).

([11]) Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Rakúska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Rakúska na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 162).

([12]) Na základe prognózy Komisie z jari 2024 sa strednodobý rast potenciálneho HDP Rakúska v roku 2023 odhaduje v nominálnom vyjadrení na 8,7 % na základe desaťročnej priemernej reálnej potenciálnej miery rastu a deflátora HDP na rok 2023.

([13]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení (a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou pandémiou ochorenia COVID-19) a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a iných fondov Únie.

energie, o 0,2 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2023 bol v súlade s odporúčaním Rady z 12. júla 2022. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie dosiahli v roku 2023 výšku 0,2 % HDP. Investície financované z vnútroštátnych zdrojov dosiahli v roku 2023 výšku 3,5 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje pokles o 0,1 percentuálneho bodu. Rakúsko financovalo dodatočné investície prostredníctvom mechanizmu a iných fondov Únie. Financovalo verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako napríklad vytvorenie lepšieho širokopásmového prístupu vo vidieckych a odľahlých oblastiach a podpora domácností pri nahrádzaní vykurovacích systémov využívajúcich fosílne palivá technológiou vykurovania pomocou energie z obnoviteľných zdrojov. Tieto verejné investície sa čiastočne financujú z mechanizmu a iných fondov Únie.

(11) V makroekonomickom scenári, z ktorého vychádzajú hospodárske a rozpočtové projekcie Rakúska, sa predpokladá rast reálneho HDP na úrovni 0,2 % v roku 2024 a na úrovni 1,8 % v roku 2025, zatiaľ čo predpokladaná inflácia meraná podľa indexu spotrebiteľských cien (CPI) by sa mala v roku 2024 pohybovať na úrovni 3,8 % a v roku 2025 na úrovni 2,7 %. Očakáva sa, že deficit verejných financií sa v roku 2024 zvýši na 2,9 % HDP a v roku 2025 bude 2,8 % HDP, zatiaľ čo pomer dlhu verejnej správy k HDP sa do konca roka 2024 zníži na 77,5 % a do konca roka 2025 na 77,4 %. Po roku 2025 má deficit verejných financií podľa projekcií v roku 2026 postupne klesnúť na 2,8 % HDP a v roku 2027 na 2,7 %. Plánuje sa teda, že saldo verejných financií zostane v horizonte programu pod referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. Na druhej strane sa predpokladá, že pomer dlhu verejnej správy k HDP zostane po roku 2025 stabilný na úrovni 77,4 % v rokoch 2026 a 2027. V prognóze Komisie z jari 2024 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 0,3 % v roku 2024 a o 1,6 % v roku 2025, zatiaľ čo inflácia meraná podľa harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP) sa má pohybovať na úrovni 3,6 % v roku 2024 a 2,8 % v roku 2025.

(12) V prognóze Komisie z jari 2024 sa v roku 2024 predpokladá deficit verejných financií vo výške 3,1 % HDP, zatiaľ čo pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2024 znížiť na 77,7 %. Vo zvýšení deficitu v roku 2024 sú zohľadnené najmä oneskorené účinky inflácie na strane výdavkov (platy, dôchodky, indexované sociálne dávky) a dodatočné výdavky patriace do vnútroštátneho fiškálneho rámca v oblasti starostlivosti o deti, bývania a klímy, ako aj nedávno prijatý balík pre bývanie a výstavbu. Okrem toho sa do konca roka 2024 predĺžili viaceré núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky, ako napríklad cenová brzda na elektrinu. Podľa odhadov Komisie majú byť zámery fiškálnej politiky v roku 2024 expanzívne v rozsahu 0,4 % HDP.

(13) Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa očakáva, že z nenávratnej podpory (grantov) z mechanizmu sa v roku 2024 budú financovať výdavky vo výške 0,1 % HDP v porovnaní s 0,2 % HDP v roku 2023. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu umožnia realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií alebo verejný dlh Rakúska.

(14) Rada 14. júla 2023 odporučila ([14]) Rakúsku, aby zabezpečilo obozretnú fiškálnu politiku, a to najmä tak, že nominálne zvýšenie čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov ([15]) obmedzí v roku 2024 na najviac 4,6 %. Členské štáty boli vyzvané, aby pri plnení svojich rozpočtov na rok 2023 a príprave návrhov rozpočtových plánov na rok 2024 zohľadnili, že Komisia navrhne Rade, aby začala postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že čisté primárne výdavky Rakúska financované z vnútroštátnych zdrojov sa v roku 2024 zvýšia o 5,9 %, čo je vyššia úroveň ako odporúčaná maximálna miera rastu. Tieto nadmerné výdavky presahujúce odporúčanú maximálnu mieru rastu čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 predstavujú 0,6 % HDP. V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady.

(15) Rada okrem toho odporučila, aby Rakúsko prijalo opatrenia s cieľom čo najskôr v rokoch 2023 a 2024 zrušiť platné núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky a súvisiace úspory využilo na zníženie deficitu verejných financií. Rada ďalej odporučila, že ak by si opätovné zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové podporné opatrenia alebo pokračovanie existujúcich opatrení, Rakúsko má zabezpečiť, aby sa takéto podporné opatrenia zameriavali na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, aby boli fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly na úsporu energie. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa čisté rozpočtové náklady ([16]) na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky odhadujú na 1,4 % HDP v roku 2023, pričom sa predpokladá, že v roku 2024 budú na úrovni 0,4 % HDP a v roku 2025 na úrovni 0,1 % HDP. Predpokladá sa, že v roku 2024 zostane v platnosti najmä cenová brzda na elektrinu pre domácnosti a zníženie poplatkov za energiu, aj keď s miernym vplyvom ([17]). Ak by sa

([14]) Odporúčanie Rady zo 14. júla 2023, ktoré sa týka národného programu reforiem Rakúska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Rakúska na rok 2023 (Ú. v. EÚ C 312, 1.9.2023, s. 186).

([15]) Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez i) diskrečných príjmových opatrení, ii) úrokových výdavkov, iii) výdavkov na cyklickú nezamestnanosť a iv) jednorazových a iných dočasných opatrení.

([16]) Údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na tieto opatrenia vrátane príjmov a výdavkov a v príslušných prípadoch po odpočítaní príjmov z daní z neočakávaných ziskov dodávateľov energie.

([17]) Opatrenia, ktoré podľa Rakúska zostanú v platnosti do konca roku 2024, sa v prognóze Komisie z jari 2024 v zásade považujú za opatrenia s vplyvom na rozpočet aj v roku 2025.

súvisiace úspory využili na zníženie deficitu verejných financií, ako to odporúčala Rada, uvedené projekcie by v roku 2024 znamenali fiškálnu úpravu na úrovni 1,0 % HDP, zatiaľ čo čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov ([18]) predstavujú v danom roku expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,4 % HDP. Nepredpokladá sa, že sa núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky zrušia čo najskôr v rokoch 2023 a 2024. V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady. Okrem toho sa nepredpokladá, že sa súvisiace úspory v plnej miere použijú na zníženie deficitu verejných financií V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady. Rozpočtové náklady na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov sa v roku 2024 odhadujú na menej ako 0,1 % HDP (v porovnaní s 0,4 % v roku 2023), z čoho menej ako 0,1 % HDP slúži na zachovanie cenového signálu na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti (v porovnaní s 0,4 % v roku 2023).

(16) Rada zároveň odporučila, aby Rakúsko zachovalo verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečilo účinné čerpanie grantov v rámci mechanizmu a účinné čerpanie iných fondov Únie, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov sa z 3,5 % HDP v roku 2023 znížia na 3,3 % HDP v roku 2024. Dôvodom sú mimoriadne vysoké investície v roku 2023, čiastočne spôsobené zákonom o investíciách obcí. Vzhľadom na tieto dodatočné faktory sa verejné investície v roku 2024 považujú za investície v súlade s odporúčaním Rady. Na druhej strane sa očakáva, že verejné výdavky financované z príjmov z fondov Únie vrátane grantov v rámci mechanizmu zostanú v roku 2024 na stabilnej úrovni 0,2 % HDP.

(17) Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, a z predpokladu nezmenenej politiky sa v prognóze Komisie z jari 2024 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2025 na úrovni 2,9 % HDP. V poklese deficitu v roku 2025 sa odzrkadľuje najmä miernejší rast platov, dôchodkov a iných sociálnych dávok v dôsledku klesajúcej inflácie a postupného rušenia opatrení na zmiernenie vplyvu vysokých cien energií. Pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2025 zvýšiť na 77,8 %. Vo zvýšení pomeru dlhu k HDP v roku 2025 sa odzrkadľujú najmä vyššie úrokové výdavky v roku 2024 a nižšie miery rastu nominálneho HDP.

(18) Fiškálny rámec Rakúska sa opiera o komplexný systém transferov medzi jednotlivými orgánmi federálnej a regionálnej verejnej správy, ktorý poskytuje obmedzené stimuly pre efektívne verejné výdavky. Nedostatočná daňová autonómia spôsobuje, že financovanie výdavkov na všetkých úrovniach federálnej verejnej správy je vo veľkej miere závislé od tohto systému. V roku 2023 tvorili príjmy spolkových krajín z vlastných zdrojov len malé percento všetkých verejných príjmov. Financovanie základných služieb, ako sú zdravotná starostlivosť, starostlivosť o deti a verejná doprava, zároveň čiastočne závisia od výdavkov spolkových krajín a obcí. Tlak na náklady spolkových krajín a obcí sa v dôsledku demografických zmien a zelenej transformácie ešte zvyšuje, zatiaľ čo príjmy z vlastných zdrojov nie sú naviazané na dynamiku výdavkov. Súčasný fiškálny rámec vedie k neefektívnosti a nedostatočnej transparentnosti, pretože oslabuje prepojenie medzi daňovým zaťažením a verejnými výdavkami. Lepšie zosúladenie príjmov z vlastných zdrojov s výdavkami na nižšej ako ústrednej úrovni, ako aj posilnenie transparentnosti a koordinácie má pre zlepšenie celkovej kvality verejných výdavkov veľký význam. Reformovanie systému dane z nehnuteľností by sa mohlo využiť na zlepšenie fiškálneho federalizmu a celkového daňového systému.

(19) Daňový mix sa naďalej vo veľkej miere opiera o príjmy z pracovnej činnosti (dane zo mzdy a príspevky na sociálne zabezpečenie) a spotrebu. V roku 2022 malo Rakúsko tretí najvyšší pomer daní k HDP v Únii a veľmi vysoké daňovo-odvodové zaťaženie. Od roku 2023 sa pásma dane z príjmu fyzických osôb indexujú podľa inflácie, čím sa zabraňuje ďalšiemu zvyšovaniu daňovo-odvodového zaťaženia prostredníctvom presunu do vyššieho daňového pásma. V rámci ekosociálnej daňovej reformy z roku 2022 sa zároveň zaviedli zmierňujúce opatrenia v oblasti daní a sociálneho zabezpečenia a zaviedlo sa stanovovanie cien emisií CO_2 v sektoroch dopravy a vykurovania, čím sa zlepšil daňový mix. Niekoľko dlhodobých štrukturálnych výziev v daňovom mixe však zostáva nevyriešených. K vytvoreniu potrebného rozpočtového priestoru a zlepšeniu spravodlivosti daňového systému by mohlo prispieť aj lepšie využívanie daní, ktoré viac podporujú rast.

(20) Výdavky na zdravotnú starostlivosť patria medzi najvyššie v Únii, pričom mnohé zdravotnícke služby stále poskytujú nemocnice, čo je nákladný a menej efektívny spôsob poskytovania starostlivosti. Predpokladá sa, že verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť sa zvýšia zo 7,8 % HDP v roku 2022 na 8,8 % HDP v roku 2050. Okrem toho sa očakáva, že rast a starnutie populácie povedie k zvýšenému využívaniu služieb zdravotnej starostlivosti,

([18]) Tento príspevok sa meria ako zmena primárnych výdavkov verejnej správy bez i) prírastkového vplyvu diskrečných príjmových opatrení na rozpočet, ii) jednorazových opatrení, iii) výdavkov na cyklickú nezamestnanosť a iv) výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a iných fondov Únie vo vzťahu k strednodobej (desaťročnej) priemernej potenciálnej miere rastu nominálneho HDP vyjadrenej ako pomer k nominálnemu HDP.

v dôsledku čoho sa ešte viac prehlbujú obavy o fiškálnu udržateľnosť. Reforma zdravotníctva spustená v roku 2023 zahŕňa významné investície do primárnej starostlivosti, ambulantnej starostlivosti, digitalizácie a prevencie, ktoré by mohli pomôcť znížiť náklady v dlhodobom horizonte, ak budú sprevádzané štrukturálnymi reformami. Bude veľmi dôležité, aby sa zabezpečilo konzistentné usmerňovanie pacientov v rámci systému zdravotnej starostlivosti, a to aj zabezpečením toho, aby sa zvýšená dostupnosť primárnej zdravotnej starostlivosti premietla do nižšej miery využívania existujúcich služieb špecializovanej nemocničnej alebo ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Plán obnovy a odolnosti Rakúska pomôže posilniť primárnu ambulantnú zdravotnú starostlivosť, a to najmä podporou existujúcich a nových miestnych oddelení primárnej zdravotnej starostlivosti. V balíku reforiem spustenom v roku 2023 však chýbajú štrukturálne reformy, ktorými by sa opätovne zosúladila zodpovednosť za financovanie a výdavky s cieľom zvýšiť efektívnosť. Je preto veľmi dôležité posilniť koordináciu a riadenie.

(21) Reformou dlhodobej starostlivosti z roku 2023 sa zlepšila primeranosť poskytovania služieb súvisiacich so starnutím populácie. Zvyšujúca sa účasť žien na trhu práce a meniaca sa štruktúra rodiny si zároveň vyžadujú posilnenie štruktúr formálnej starostlivosti. Hoci reforma dlhodobej starostlivosti pomohla zlepšiť možnosti odbornej prípravy, pracovné podmienky a platy personálu dlhodobej starostlivosti, je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zlepšenie situácie samostatne zárobkovo činných opatrovateľov bývajúcich v domácnosti. Reformou sa navyše neriešila štrukturálna fiškálna udržateľnosť. Predpokladá sa, že výdavky na dlhodobú starostlivosť sa takmer zdvojnásobia z 1,6 % HDP v roku 2022 na 3,1 % v roku 2070. Systém dlhodobej starostlivosti sa vyznačuje rozdelením kompetencií na oblasť peňažných dávok (federálna úroveň) a poskytovania služieb (spolkové krajiny). Bolo by žiaduce zvýšiť harmonizáciu financovania a služieb, koordinovať rôzne sektory a zaviesť spoločné výkonnostné normy pre regióny. Novovytvorená komisia *Pflege-Entwicklungs-Kommission* by mohla takéto diskusie urýchliť. Preverenie majetkovej situácie sa používa v prípade domácej a komunitnej starostlivosti, ale nie v prípade rezidenčnej starostlivosti, čo vedie k finančnej motivácii využívať relatívne drahšiu rezidenčnú starostlivosť.

(22) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu rakúsky plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné čo najskôr pristúpiť k účinnému vykonávaniu tohto plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Rakúska využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. Ak sa majú splniť záväzky plánu obnovy a odolnosti do augusta 2026, je nevyhnutné, aby Rakúsko pokračovalo vo vykonávaní reforiem a investícií riešením príslušných výziev. Predovšetkým je nevyhnutné pokračovať v príprave druhej a tretej žiadosti o platbu. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(23) Rakúsko má v rámci preskúmania fondov politiky súdržnosti v polovici trvania v súlade s článkom 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ([19]) povinnosť preskúmať do marca 2025 každý program podporovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), Európskym sociálnym fondom plus (ESF+), Kohéznym fondom a Fondom na spravodlivú transformáciu (FST), pričom má zohľadniť okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre danú krajinu na rok 2024, ako aj svoj národný energetický a klimatický plán. Na základe uvedeného preskúmania sa definitívne prideľujú finančné prostriedky Únie, ktoré sú súčasťou každého programu. Rakúsko dosiahlo pokrok vo vykonávaní programov politiky súdržnosti a Európskeho piliera sociálnych práv, výzvy však pretrvávajú. Regionálne rozdiely v Rakúsku patria medzi najmenšie v Únii, hrozí však riziko, že existujúce rozdiely sa v budúcnosti prehĺbia, čiastočne z dôvodu demografických problémov a vyľudňovania niektorých odľahlých vidieckych území. Dôležité je urýchliť plnenie programov politiky súdržnosti a priority dohodnuté v týchto programoch sú naďalej relevantné. Obzvlášť dôležité je zefektívniť systém výskumu a inovácií v súlade s celoštátnymi a regionálnymi stratégiami pre inteligentnú špecializáciu a využívať väzby medzi vedou a podnikmi. Takisto treba pokračovať v zelených investíciách, najmä pri podpore energetickej efektívnosti a znižovaní uhlíkovej stopy, a to aj prostredníctvom vznikajúcich ekologických technológií. Kľúčový význam majú integrované prístupy územného rozvoja zamerané na podporu inkluzívneho a udržateľného rozvoja na miestnej úrovni. Relevantná zostáva aj podpora kvality a inkluzívnosti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania, a to najmä pre znevýhodnené skupiny, pričom pokračovať by sa malo aj v investíciách podporujúcich

([19]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

aktívne začleňovanie a zamestnateľnosť. Rakúsko by takisto mohlo využiť Platformu strategických technológií pre Európu zriadenú nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 ([20]) na podporu vývoja alebo výroby kritických technológií vrátane čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje.

(24) Okrem hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti a iných fondoch Únie, čelí Rakúsko niekoľkým ďalším výzvam súvisiacim s trhom práce, dynamikou podnikania a prístupom k rizikovému kapitálu, ako aj s pretrvávajúcou závislosťou od dovozu plynu z Ruska a relatívne vysokými emisiami v sektore dopravy.

(25) Miera zamestnanosti žien, keď sa berie do úvahy ekvivalent plného pracovného úväzku, je pod priemerom Únie, hoci možno pozorovať stúpajúci trend. Rakúsko je na druhom mieste v Únii, pokiaľ ide o zamestnávanie žien na čiastočný úväzok. Kľúčovú úlohu v tom, že vysoký podiel žien pracuje na čiastočný úväzok, zohrávajú nedostatočná ponuka kvalitných zariadení vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a výrazné regionálne rozdiely. V roku 2023 sa len 24,1 % detí vo veku do troch rokov zúčastnilo formálnej starostlivosti o deti, takže miera účasti na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve zostáva celkovo pod priemerom Únie (34,9 %). Dvojitá záťaž platenej práce a opatrovateľských povinností postihuje ženy podstatne viac ako mužov. Hoci sa prijímajú kroky na zvýšenie dostupnosti a kvality vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, otváracie hodiny zariadení starostlivosti o deti rodičom s opatrovateľskými povinnosťami – najmä ženám – obmedzujú možnosti pracovať dlhšie. Ak by sa v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve navyše zaviedli povinné normy kvality, mohlo by sa lepšie zabezpečiť poskytovanie kvalitnej starostlivosti v celej krajine.

(26) Rakúsko zažíva pokles v dynamike podnikania, pričom miera vzniku a zániku podnikov patrí medzi najnižšie v Únii. Podiel startupov a mladých podnikov klesá, čo má negatívny vplyv na produktivitu (zatiaľ čo v roku 2013 bol podiel mladých podnikov 5,4 %, v roku 2020 tento percentuálny podiel klesol na 3,8 %, čo je pod priemerom Únie). Výrazne pod priemerom Únie je aj podiel rýchlorastúcich podnikov (v roku 2021 to bolo 8,21 % z počtu podnikov a 7,29 % z počtu zamestnancov, v porovnaní s 9,18 % resp. 12,40 % v Únii). Kapitálové financovanie je podľa medzinárodných štandardov nízke. Obmedzená ponuka súkromného rizikového kapitálu predstavuje prekážku pre inovatívne spoločnosti a šírenie technológií. Ponuka rizikového kapitálu a dopyt po ňom nie sú v Rakúsku obzvlášť vysoké, čo by mohlo brzdiť vytváranie a rast nových technologicky náročných alebo inovatívnych podnikov. Obmedzenia prístupu k financovaniu rizikovým kapitálom má vplyv najmä na inovatívne malé a stredné podniky (MSP) a startupy. Financovanie rizikovým kapitálom je nedostatočne rozvinuté, pričom súkromný kapitál predstavoval v roku 2022 len 0,14 % HDP, čo je výrazne pod priemerom Únie na úrovni 0,64 %, a rizikový kapitál 0,041 % HDP (v porovnaní s priemerom Únie 0,09 %).

(27) Problém nedostatku požadovaných zručností a nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami patrí medzi najnaliehavejšie výzvy Rakúska a situáciu pravdepodobne ešte viac zhorší starnutie obyvateľstva. Miera voľných pracovných miest v Rakúsku zostáva jednou z najvyšších v Únii a od konca roka 2021 sa drží nad 4 %. Hoci miera zamestnanosti starších pracovníkov za posledné desaťročie neustále rástla a v roku 2023 dosiahla 57,7 %, zostáva hlboko pod priemerom Únie, ktorý je 63,8 %. Starší pracovníci, ktorí majú obmedzenejšie digitálne zručnosti a často čelia diskriminácii z dôvodu svojho veku, majú ťažkosti s opätovným začlenením sa na trhu práce. Obzvlášť zraniteľné sú osoby s nízkou kvalifikáciou, ktoré dosiahli iba povinný stupeň školského vzdelania, a predstavujú najvyšší podiel nezamestnaných v Rakúsku. Podobne osoby s migrantským pôvodom a osoby zo znevýhodneného sociálno-ekonomického prostredia dosahujú nižšie výsledky na trhu práce a čelia na ňom osobitným prekážkam, a to okrem iného v dôsledku problémov súvisiacich s prechodom zo školy do zamestnania. Podľa prieskumu v rámci Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) z roku 2022 nemal približne jeden zo štyroch 15-ročných rakúskych žiakov minimálnu úroveň znalostí z matematiky, čítania a prírodných vied a u osôb so znevýhodnením alebo s migrantským pôvodom bol tento podiel v matematike ešte vyšší, konkrétne 45 %. Okrem toho je u mladých ľudí, ktorí sa narodili mimo Únie, takmer dvakrát vyššia pravdepodobnosť, že predčasne ukončia školskú dochádzku, čo má negatívny vplyv na ich integráciu na trhu práce. Opatrenia v pláne obnovy a odolnosti Rakúska na zlepšenie ponuky zručností, ako aj výsledkov vo oblasti vzdelávania znevýhodnených žiakov sa realizujú, sú však potrebné ďalšie opatrenia na zníženie existujúceho nedostatku pracovných síl a zručností. Tie by mohli zahŕňať podporu prístupu na trh práce pre starších pracovníkov s nízkou kvalifikáciou a osôb s migrantským pôvodom, predchádzanie tomu, aby mladí ľudia s migrantským pôvodom predčasne ukončovali školskú dochádzku, a zlepšenie základných zručností znevýhodnených žiakov a žiakov s migrantským pôvodom.

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu (platforma STEP) a mení sa smernica 2003/87/ES a nariadenia (EÚ) 2021/1058, (EÚ) 2021/1056, (EÚ) 2021/1057, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) 2021/1060, (EÚ) 2021/523, (EÚ) 2021/695, (EÚ) 2021/697 a (EÚ) 2021/241 (Ú. v. EÚ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(28) Napriek určitému úsiliu o diverzifikáciu je Rakúsko naďalej silne závislé od ruského plynu. Hoci dodávky plynu z Nórska a v menšej miere zo severnej Afriky a Strednej Ázie v roku 2023 vzrástli, v dodávkach plynu dominoval dovoz z Ruska, najmä počas zimy (v decembri 2023 išlo o 98 % celkového dovozu). V záujme rozšírenia prepravnej kapacity zo susedných krajín, ako sú Nemecko a Taliansko, Rakúsko podporilo cielené investície do modernizácie svojej infraštruktúry plynovodov. Opatrenia v rámci plánu obnovy a odolnosti Rakúska, ako sú napríklad investície do energetickej efektívnosti a výmeny vykurovacích telies na fosílne palivá, zároveň pomáhajú znižovať dopyt po plyne a urýchliť zelenú transformáciu. Ukončenie dlhodobej zmluvy o dodávkach medzi rakúskou energetickou spoločnosťou OMV čiastočne vlastnenou štátom a ruským Gazpromom by umožnilo rýchlo uľahčiť ďalšie úsilie o diverzifikáciu zdrojov energie z plynu. Napriek niektorým opatreniam zameraným na diverzifikáciu plynu, ktoré boli nedávno prijaté, bude potrebné ďalej posilniť stratégiu odpojenia sa od ruského plynu, keďže táto závislosť spôsobuje, že dodávky energie v Rakúsku sú zraniteľné.

(29) Inštalovaná kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov v Rakúsku vzrástla v roku 2022 o 6 %. Zatiaľ čo slnečná energia, najmä fotovoltika, sa naďalej výrazne rozširovala, veterná energia zaostávala za rýchlosťou rozširovania slnečnej energie. Vzhľadom na cieľ Rakúska získavať do roku 2030 100 % elektriny z obnoviteľných zdrojov sa zvýšila naliehavosť modernizácie a rozšírenia kapacít na uskladňovanie elektrickej energie, ako aj prenosových a distribučných sústav, a to najmä medzi východom a západom krajiny. Vyžaduje si to viac investícií a zrýchlenie integrácie dodatočnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov do systému, ako sa uvádza v prvom pláne infraštruktúry integrovanej siete uverejnenom v apríli 2024. Rakúsko predložilo ďalšie opatrenia na urýchlenie energetickej transformácie, no revidovaný zákon o trhu s elektrinou a zákon o plynoch z obnoviteľných zdrojov stále čakajú na schválenie národným parlamentom.

(30) Opatrenia Rakúska na zníženie emisií skleníkových plynov za posledných niekoľko rokov začínajú prinášať výsledky. Emisie skleníkových plynov, na ktoré sa nevzťahuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, klesli v roku 2022 o 5 %. Súčasné politiky však ponechávajú rozdiel 21 percentuálnych bodov medzi súčasnou výkonnosťou Rakúska a jeho dohodnutým cieľom v rámci spoločného úsilia vo výške 48 % podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 ([21]) do roku 2030 v porovnaní s úrovňami v roku 2005. Rakúsko ešte musí predložiť Komisii návrh aktualizácie svojho národného energetického a klimatického plánu, k čomu malo dôjsť v júni 2023, v ktorom uvedie, ako chce tento rozdiel odstrániť. Rakúsko zaviedlo cenu CO_2 pre odvetvia mimo systému ETS, čo je krok správnym smerom, ale emisie z dopravy na obyvateľa zostávajú nad priemerom Únie, okrem iného v dôsledku relatívne nízkej sadzby dane na naftu, čo má za následok takzvanú „palivovú turistiku“. Plán obnovy a odolnosti Rakúska obsahuje viacero reforiem a investícií v oblasti udržateľnej dopravy, existuje však priestor na ďalšie opatrenia na zníženie emisií vrátane posilnenia verejnej dopravy vo vidieckych oblastiach.

(31) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2024 odporučila členským štátom eurozóny, aby prijali opatrenia na splnenie odporúčania pre eurozónu na rok 2024, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Rakúska odporúčania 1, 2, 3 a 4 napomáhajú plneniu prvého, druhého, tretieho a štvrtého odporúčania uvedeného v odporúčaní pre eurozónu na rok 2024.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Rakúsko v rokoch 2024 a 2025 prijalo opatrenia s cieľom:

1. včas predložiť strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. V súlade s požiadavkami reformovaného Paktu stability a rastu obmedziť rast čistých výdavkov ([22]) v roku 2025 na mieru, ktorá je okrem iného v súlade s hodnoverným znižovaním dlhu verejnej správy v strednodobom horizonte a dodržaním referenčnej hodnoty 3 % HDP stanovenej v zmluve. Zabezpečiť fiškálnu udržateľnosť systému zdravotnej starostlivosti a systému dlhodobej starostlivosti. Zjednodušiť a zracionalizovať fiškálne vzťahy a právomoci na všetkých úrovniach verejnej správy a zosúladiť úlohy v oblasti financovania a výdavkov. Ďalej zlepšovať daňový mix s cieľom znížiť daňovo-odvodové zaťaženie a podporiť inkluzívny a udržateľný rast;

([21]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj).

([22]) Podľa článku 2 bodu 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sú „čisté výdavky“ výdavky verejnej správy bez úrokových výdavkov, diskrečných príjmových opatrení, výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a jednorazových a iných dočasných opatrení.

2. riešiť príslušné výzvy s cieľom umožniť nepretržité, rýchle a účinné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, a zabezpečiť tak dokončenie reforiem a investícií do augusta 2026. Urýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti. V kontexte preskúmania týchto programov v polovici trvania sa naďalej zameriavať na dohodnuté priority a zároveň zohľadňovať príležitosti, ktoré poskytuje iniciatíva Platforma strategických technológií pre Európu na zlepšenie konkurencieschopnosti;
3. zvýšiť účasť žien na trhu práce, okrem iného zlepšením kvality a dostupnosti služieb starostlivosti o deti, ako aj účasť starších pracovníkov. Zlepšiť výsledky na trhu práce v prípade znevýhodnených skupín, ako sú uchádzači o zamestnanie s nízkou kvalifikáciou a osoby s migrantským pôvodom, a zvýšiť úrovne základných zručností, počnúc raným vekom, osobitne na školskej úrovni. Podporovať dynamiku podnikania a vytváranie a rast mladých spoločností, a to aj prostredníctvom lepšieho prístupu k rizikovému kapitálu;
4. zlepšiť energetickú bezpečnosť urýchlením diverzifikácie dodávok plynu smerom k zdrojom mimo Ruska. Ďalej znížiť emisie, najmä v odvetví dopravy.

V Luxemburgu 21. októbra 2024

Za Radu

predseda

NAGY I.